

Saksfremlegg

Tertialrapport II 2023

Sakens gang:

Utvalgssaknr:	Møtedato:	Utvalgets navn:
	24.10.2023	Melhus eldreråd
	24.10.2023	Råd for personer med funksjonsnedsettelse
	24.10.2023	Formannskapet
	25.10.2023	Utvalg for helse, oppvekst og kultur
	26.10.2023	Utvalg for teknikk og miljø
	31.10.2023	Kommunestyret

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Kommunestyret vedtar korrigert driftsbudsjett for 2023, jf. tabell 1 og tabell 2:

Tabell 1 Bevilgningsoversikt drift, budsjett og regnskapsforskriften § 5-4, første ledd. Beløp i tusen kroner.			
	Korrigert budsjett 2. tertial 2023	Regulert budsjett 2023	Endring 2023
Rammetilskudd	-634 056	-625 568	-8 488
Inntekts- og formuesskatt	-502 500	-509 367	6 867
Eiendomsskatt	-23 174	-23 174	0
Andre generelle driftsinntekter	-45 476	-45 476	0
SUM GENERELLE DRIFTSINNTEKTER	-1 205 206	-1 203 585	-1 621
Sum bevilgning drift, netto	1 120 028	1 107 937	12 600
Avskrivninger	0	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER	1 120 028	1 107 937	12 600
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-85 178	-95 648	10 979
Renteinntekter	-24 692	-22 105	-2 587
Utbytter	-27 881	-21 279	-6 602
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-7 011	-7 011	0
Renteutgifter	71 969	72 316	-347
Avdrag på lån	83 417	83 417	0
NETTO FINANSUTGIFTER	95 802	105 338	-9 536
Motpost avskrivninger	0	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT	10 624	9 690	543
Overføring til investering	6 606	10 350	-3 744
Avsetninger til bundne fond	604	604	0
Bruk av bundne fond	-11 973	-10 723	0
Avsetninger til disposisjonsfond	16 092	16 092	0
Bruk av disposisjonsfond	-21 953	-26 013	2 301
Dekning av tidligere års merforbruk	0		0
SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-10 624	-9 690	-1 443
FREMFOØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0

Tabell 2 Bevilgningsoversikt drift, budsjett og regnskapsforskriften § 5-4, andre ledd. Beløp i tusen kroner.			
	Korrigert budsjett 2. tertial 2023	Regulert budsjett 2023	Endring 2023
Sentraladministrasjonen			
Brutto ramme	64 012	64 012	0
Avsetning til bundne fond	-	0	0
Bruk av bundne fond	-2 286	-1 036	0
Avsetning til disposisjonsfond	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-1 100	-2 350	0
Andre generelle driftsinntekter	-750	-750	0
Til bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	68 148	68 148	0
Oppvekst og kultur			
Brutto ramme	450 276	449 504	772
Avsetning til bundne fond	0	0	0
Bruk av bundne fond	-184	-184	0
Avsetning til disposisjonsfond	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-6 316	-5 773	-543
Andre generelle driftsinntekter	-5 042	-5 042	0
Til bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	461 818	460 503	1 315
Helse og velferd			
Brutto ramme	429 329	429 329	0
Avsetning til bundne fond	0	0	0
Bruk av bundne fond	-90	-90	0
Avsetning til disposisjonsfond	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-833	-833	0
Andre generelle driftsinntekter	-35 607	-35 607	0
Til bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	465 859	465 859	0
Plan og utvikling			
Brutto ramme	100 173	98 637	1 536
Avsetning til bundne fond	499	499	0
Bruk av bundne fond	-9 307	-9 307	0
Avsetning til disposisjonsfond	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-6 159	-5 259	-900
Andre generelle driftsinntekter	-824	-824	0
Til bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	115 964	113 528	2 436
Virksomheter utenom kommunen			
Brutto ramme	34 265	34 265	0
Avsetning til bundne fond	0	0	0
Bruk av bundne fond	0	0	0
Avsetning til disposisjonsfond	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0
Andre generelle driftsinntekter	0	0	0
Til bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	34 265	34 265	0
Overordnede inntekter og utgifter			
Brutto ramme	-33 325	-24 476	8 849
Avsetning til bundne fond	106	106	0

Tabell 2 Bevilgningsoversikt drift, budsjett og regnskapsforskriften § 5-4, andre ledd. Beløp i tusen kroner.			
	Korrigert budsjett 2. tertial 2023	Regulert budsjett 2023	Endring 2023
Bruk av bundne fond	-106	-106	0
Avsetning til disposisjonsfond	16 092	16 092	0
Bruk av disposisjonsfond	-11 798	-11 798	0
Andre generelle driftsinntekter	-3 253	-3 253	0
Til bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	-34 366	-25 517	8 849
Sum brutto alle sektorer			
	1 053 579	1 053 579	11 157
Avsetning til bundne fond	605	605	
Bruk av bundne fond	-11 973	-11 973	
Avsetning til disposisjonsfond	16 092	16 092	
Bruk av disposisjonsfond	-25 697	-24 797	-1 443
Andre generelle driftsinntekter	-45 476	-45 476	0
Til bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	1 120 028	1 119 128	12 600

2. Kommunestyret vedtar justert kostnadsramme (bevilgning) og finansiering for nye investeringsprosjekter for 2023 (ny kostnadsramme for prosjekter – års uavhengig) kostnads, jf. tabell 3:

Tabell 3 Forslag til ny samlet kostnadsramme for investeringsprosjekter. Beløp inklusiv moms og i hele tall.				
Prosjektnr.	Prosjektnavn	Vedtatt kostnadsramme	Endret kostnadsramme	Ny kostnadsramme
2488	Elevtilpasninger Gimse U	0	935 000	935 000
xxx	Utstyr helseplattformen	0	450 000	450 000
6840	Investeringsbehov maskinpark-teknisk drift	2 825 000	859 875	3 684 875
6825	Gatelys, energimåling	46 432 000	1 250 000	47 682 000
Investeringer finansiert av kommunekassen		49 257 000	3 494 875	52 751 875
6062	Vannledning Gimsvegen - øst	4 700 000	240 000	4 940 000
6291	Avløpsledning Gimsvegen - øst	4 700 000	250 000	4 950 000
6225	Avløpsanering Ler sentrum	1 300 000	460 000	1 760 000
Investeringer-selvkost, vann og avløp		6 000 000	710 000	6 710 000

3. Kommunestyret vedtar korrigert investeringsbudsjett for 2023, jf. tabellene 4. Behovet for låneopptak til egne investeringer justeres ned med 68,5 millioner kroner. Nytt låneopptak til egne investeringer (eksklusiv startlån) blir 210,18 millioner kroner (hensyntatt ubrukte lånemidler). Endring i investeringsutgifter for det enkelte prosjekt er beskrevet i den vedlagte tertialrapport, kapittel 9.4.

Tabell 4 Bevilgningsoversikt investering, budsjett og regnskapsforskriften § 5-5, første ledd. Beløp i tusen kroner.			
	Korrigert budsjett 2. tertial 2023	Budsjett 2023	Endring 2023
Investeringsutgifter Melhus kommune	197 910	254 046	-56 136
Investeringsutgifter Melhus kirkelig fellesråd	500	2 105	-1 605
Investeringsutgifter selvkost vann	27 285	37 050	-9 765
Investeringsutgifter selvkost avløp	56 140	68 510	-12 370
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 645	2 645	0
Utlån av egne midler	0	0	0

Tabell 4 Bevilgningsoversikt investering, budsjett og regnskapsforskriften § 5-5, første ledd. Beløp i tusen kroner.			
	Korrigert budsjett 2. tertial 2023	Budsjett 2023	Endring 2023
Avdrag på lån	0	0	0
Sum investeringsutgifter	284 480	364 356	-79 876
Kompensasjon for mva	-32 944	-36 490	3 546
Tilskudd fra andre	-6 421	-14 333	7 912
Salg av varige driftsmidler	-688	0	-688
Salg finansielle anleggsmidler	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0
Bruk av lån	-235 745	-299 341	63 596
Sum investeringsinntekter	-275 798	-350 163	74 366
Videreutlån	65 000	65 000	0
Bruk av lån til videreutlån	-65 000	-65 000	0
Avdrag på lån til videreutlån	11 428	11 428	0
Mottatte avdrag viderelån	-11 428	-11 428	0
Netto utgifter videreutlån	0	0	0
Overføring fra drift	-6 606	-10 350	3 744
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-576	-842	266
Avsetninger til ubundne investeringsfond	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	-1 500	-3 000	1 500
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0
Sum overføring fra drift netto avsetninger	0	-14 193	5 510
Fremført til inndekning	0	0	0

4. Kommunestyret tar 2. tertialrapport 2023, herunder finansrapport beskrevet i kap. 10, til orientering.

Bakgrunn for saken

Hensikten med tertialrapporten er å gi et helhetlig bilde av status i Melhus kommune ved utgangen av august 2023. I tråd med kommuneloven § 14-5 rapporterer rådmannen på utviklingen i inntekter og utgifter sammenholdt med årsbudsjettet. Rapporten gir informasjon om overordnede inntekter og utgifter, samt informasjon om den økonomiske situasjonen og anslag på årsresultat for tjenesteområdene. Rapporten omfatter både drift og investering. Rådmannen legger frem forslag til budsjettkorreksjoner i økonomirapporter når dette antas formålstjenlig. Budsjettkorreksjoner foretas på poster og områder hvor man med rimelig sikkerhet kan anta at det blir vesentlige endringer i forhold til budsjettet, og hvor det dreier seg om endringer knyttet til spesielle hendelser det aktuelle året.

Saksutredning

Tabell 5 gir en oversikt over rådmannens foreslått budsjettkorreksjoner. Disse er beskrevet og kommentert etter tabellen.

Tabell 5 Beskrivelse av foreslåtte budsjettendringer. Beløp i tusen kroner.			
Rammeområde	Beskrivelse av budsjettendring	Utgiftsøkning /inntektsreduksjon	Utgiftsreduksjon /inntektsøkning
Overordnet	Inntektsøkning: Skatt på inntekt og formue	6 867	
Overordnet	Inntektsøkning: Rammetilskudd		-8 488
Overordnet	Utgiftsøkning: Renteutgifter løpende lån	1 189	
Overordnet	Utgiftsreduksjon: Renteutgifter færre kommunale boliger		-1 536
Overordnet	Inntektsøkning: Renteinntekter bankinnskudd		-2 587
Overordnet	Redusert overføring til investeringsbudsjettet.		-3 744
Overordnet	Mindre bruk av disposisjonsfond investering	3 744	
Overordnet	Inntektsøkning: Økt aksjeutbytte TrønderEnergi		-6 602
Overordne inntekter/utgifter	Utgiftsøkning: Økt avsetning til T-trinn	4 963	
Overordne inntekter/utgifter	Inntektsøkning: Premieavvik pensjon SPK	4 658	
Oppvekst og kultur	Inntektsøkning: Høyeggen ferdigstilt uteklasserom. Bruk av overskuddsfond		-400
Oppvekst og kultur	Utgiftsøkning: Høyeggen ferdigstilt uteklasserom.	400	
Oppvekst og kultur	Skjønnsmidler språklige minoriteter budsjettendring inntekt i 1 tertial, motpost uteglemt	772	
Oppvekst og kultur	Inntektsøkning: Språklige minoriteter økning, bruk av fond skjønnsmidler språk		-143
Oppvekst og kultur	Utgiftsøkning: Språklige minoriteter, økning	143	
Plan og utvikling	Inntektsreduksjon: Færre kjøpte kommunale boliger, mindre husleieinntekt som sektoren er trukket for i budsjett.	1 536	
Plan og utvikling	Økte utgifter i forbindelse med issikring av vei	900	
Plan og utvikling	Bruk av disposisjonsfond til å finansiere engangsutgift ifbm issikring vei		-900
SUM		17 864	-17 864

Vurdering overordnede inntekter og utgifter

KS har oppdatert prognosemodellen for å beregne de frie inntektene, med justeringer for:

- Den faktiske skatteinngangen i 2022
- Det faktiske befolkningstallet 1. januar 2023
- Skatteanslag og bevilgningsendringer i revidert nasjonalbudsjett for 2023

Regjeringen la frem forslag til revidert nasjonalbudsjett for 2023 den 11. mai.

Regjeringa foreslår 3,2 milliarder kroner til kommunesektoren i økt rammetilskudd i revidert nasjonalbudsjett for 2023. Av dette er 2,6 mrd. kroner kompensasjon for beregnet netto kostnadsøkning i 2023. Melhus kommune har justert inntektsnivå mellom skatteinngang og rammetilskudd i henhold til siste antatte prognoser.

I forkant av at rådammen ferdigstiller sitt saksfremlegg har regjeringen lagt frem sitt forslag til statsbudsjett for 2024. I den forbindelse anslår regjeringen at skatteinntekten for 2023 blir noe høyere enn det som ble lagt til grunn i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett. Rådmannen vil i forbindelse med sak om saldering av budsjettet for 2023 i november/desember, komme tilbake med oppdatert informasjon om skattenivået, samt forslag til hvordan dette kan benyttes. Viser her til rådmannens vurdering og konklusjon.

Langsiktige finansielle investeringer: Ved utgangen av august 2023 er det en positiv utvikling av kommunens finansielle investeringer. Porteføljen har per 3. oktober 2023 oppnådd en avkastning på 2,89 prosent (5,8 mnok), som er noe svakere enn årsbudsjettet for 2023, men noe svakere enn resultatet per 1. tertial 2023. Rådmannen vurderer at det så langt ikke er grunnlag for å justere budsjettet for avkastning fra de langsiktige finansielle investeringene. Området som er beheftet med stor risiko, og som i stor grad av den nasjonale- og internasjonale børsutviklingen og vil følgelig komme tilbake i andre tertial med eventuelle budsjettreguleringer.

Utbytte: Den ordinære generalforsamlingen i TrønderEnergi – avholdt i juni – vedtok et samlet utbytte på 150 millioner kroner. Som en konsekvens ble utbytteforutsetning i 2023 redusert med om lag 6,6 millioner kroner.

Generalforsamlingen vedtok også at det skal nedsettes et utvalg med representanter fra eierne for å vurdere alternative muligheter for å kompensere for redusert utbytte. Det ble avholdt en ekstraordinær generalforsamling i september hvor det ble vedtatt økt utbytte med 50 millioner kroner. Rådmannen foreslår å økte inntekt fra utbytte med 6,6 millioner kroner.

Netto renteutgifter: Kommunen har budsjettet med en gjennomsnittlig 3 måneders NIBOR på 3,37 % i 2023. Så langt ser vi at den gjennomsnittlig NIBOR renta har ligget på ca. 3,87 % som følge av at Norges Bank har oppjustert sin rentebane flere ganger i løpet av 2023. Norges Bank legger også til grunn at styringsrenten kan økes ytterligere med 0,25 prosent i løpet av desember 2023. Rådmannen foreslår derfor å økte budsjettanslaget på netto renteutgifter (økte renteutgifter og renteinntekter).

Avsetning til T-trinn (helse og velferd): Fremforhandlet avtale vedrørende økte satser på T-trinn. Kommunene ikke kompensert for dette utover normal lønns- og prisvekst. Rådmannen avsetter 4,9 millioner kroner på utgiftskonto for å dekke dette.

Premieavvik pensjon: Rådmannen har mottatt oppdaterte prognoser for reguleringspremie og premieavvik (pensjonskostnader). Samlet sett gir prognostisert reguleringspremie og premieavvik økte kostnader for Melhus kommune sammenlignet med budsjettet. Rådmannen foreslår å benytte økte overordnede inntekter for å kompensere økte pensjonsutgifter.

Vurdering konsekvensjusteringer/tilleggsbevilgninger

Færre kjøpte kommunale boliger: Færre kjøpte kommunale boliger, jf. tidligere kommunestyrevedtak. Kun kjøpt 9 boliger, budsjettet med 30 i 2023. For sektoren Plan og utvikling er det budsjettet med en husleieinntekt på 1,53 millioner kroner for mye i 2023, og at rammene kompensert med dette.

Skjønnsmidler: Sektor oppvekst og kultur ble feilaktig trukket i sine rammer ved behandling av bevilgning om skjønnsmidler. Rådmannen foreslår at budsjettet til sektoren justeres med dette.

Søknad om tilleggsbevilgning fra Gauldal Brann og redning: Styret for Gauldal brann og redning IKS behandlet sak om overholdelse av budsjett for 2023 i sitt møte 27. september 2023, Ssak12/23. Av dette følger følgende styrevedtak:

«Administrasjonen gis fullmakt til å vurdere forsvarlig uttak av premiefond hos KLP, for inndekning av deler av underskuddet. Styret ber om at eierkommunene bevilger ekstra tilskudd på resterende beløp til drift av brann- og redningsvesenet i 2023. Forutsatt at det tas ut 1.000.000,- kroner fra premiefond vil resterende behov være til sammen kroner 885.000 kroner. Summen fordeles da med 70 % på Melhus kommune og 30 % på Midtre Gauldal kommune, henholdsvis 619.500,- og 265.500,-»

Rådmannen har i forbindelse med 2. tertial ikke funnet handlingsrom for å øke de sektorvis budsjettene for 2023. Av den grunn foreslår rådmannen at Gauldal Brann og Redning IKS behandles likeverdig med kommunens øvrige sektorer i forbindelse med denne forespørselen.

Issikring vei: Montering av sikkerhetsnett langs kommunal vei. Engangsutgifter belastet sektor plan og utvikling foreslås finansiert med disposisjonsfond.

Konsekvenser for folkehelse

Ingen konsekvenser for folkehelse

Konsekvenser for klima og miljø

Ingen konsekvenser for klima og miljø

Rådmannens vurdering og konklusjon

Rådmannen legger til grunn flere disponeringer og endringer i driftsbudsjettet for 2023.

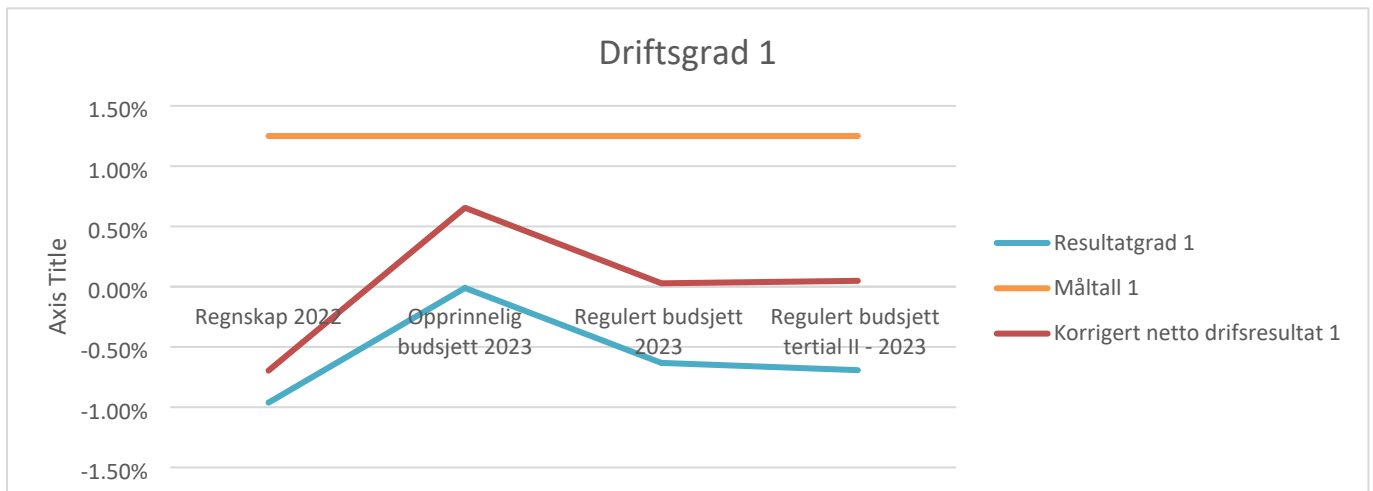
Imidlertid er det viktig å påpeke at prognosen for 2023 viser et svakt og usikkert økonomisk bilde for Melhus kommune. Det økonomiske bildet påvirkes av flere forhold på overordnet nivå, herunder at prognosen for skatteinngang i 2023 er betydelig svakere enn den faktiske skatteinngang så langt i 2023, men oppdaterte beregninger fra regjeringen (ref. statsbudsjettet for 2024) viser at skatteinngangen for 2023 vil bli noe høyere enn det som ble lagt til grunn i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett.

Slik prognosen fremstår nå ligger det et samlet merforbruk på sektoren Helse og velferd på om lag 20 millioner kroner. Rådmannen vil følge opp tett fremover for å jobbe seg inn mot en budsjettbalanse, samtidig som det blir viktig å avklare om sektoren har fremtidige realistiske budsjetttrammer. Dette må også sees i sammenheng med en forventningsavklaring i forhold til riktig tjenestenivå. I tillegg ser vi nå en varig økning i demografikostnader innenfor sektoren helse og velferd, utover det som ble lagt til grunn i forbindelse med budsjettet 2023. I forbindelse med tertial 1 ble sektoren kompensert med 6,7 millioner kroner for varige økte demografiutgifter.

Det regulerte budsjettet – etter rådmannens forslag til regulering – gir et negativt netto driftsresultat på om lag 10,6 millioner kroner, som representerer en netto driftsgrad 1 på -0,69 prosent. Korrigert netto driftsresultat (korrigert for netto avsetning til bundne fond – herunder selvkost) gir et budsjettmessig positivt netto driftsresultat på 0,7 millioner kroner. Figuren under viser utvikling netto driftsgrad 1.

Prognosen tilsier et negativt netto driftsresultat på 39,4 millioner kroner. Imidlertid er det flere forhold som ikke inngår i prognosen og kan trekke i positiv retning, herunder økte skatteinntekter, og det er gjennom fremleggelse av statsbudsjettet 6. oktober signalisert at kommunene kan vente en merinntekt fra skattemidler i 2023. Rådmannen foreslår at økt skatteinngang bør vurderes sammen med eventuelle behov for å regulere de sektorvise budsjettene, herunder søknad om tilleggsbevilgning fra Gauldal brann og redning IKS, og viser således til sak om saldering av budsjettet i desember 2023. I tillegg til forventede

økte skatteinntekter, vil økte flyktningemidler, økt refusjon fra vikarkostnader i forbindelse med sykdom og mindre bruk av bemanningsbyrå bedre den antatte økonomiske prognosen.

Vedlegg:

1. Periodisk rapport tertial 2 2023

Søknad om tilleggsbevilgning fra Gauldal brann og redning IKS

Andre dokumenter som ikke er vedlagt saken: